

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

F.J. van Langen

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144315
fleur.van.langen@noord-holland.nl

1 | 9

Betreft: Bodembrief 2023

Geachte leden,

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de verantwoordelijkheden op het gebied van bodem gewijzigd. Dit heeft invloed op onze taken en vergt verdergaande samenwerking met onze partners.

De provincie houdt de verantwoordelijkheid om de uitvoering van de provinciale bodemtaken te rapporteren aan het rijk en het eigen bestuur. Wij informeren u met deze brief over het afgelopen jaar 2023 en geven een vooruitblik naar de periode van 2024 en verder. Daarnaast informeren wij u over de landelijke en Europese ontwikkelingen op bodemgebied.

Inleiding

De provincie zet zich in voor een schone bodem waar mensen veilig op kunnen wonen, werken en recreëren en waarop ecosystemen kunnen functioneren. Dat staat ook zo beschreven in de Wet Bodembescherming, die in werking was tot en met 31 december 2023. Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, waarbij de bodemkwaliteitszorg in grote mate aan de gemeenten is overgedragen. Ook onder de Omgevingswet behoudt de provincie taken op het gebied van bodem en wordt blijvend ingezet op een schone en gezonde bodem.

De brief is in vijf hoofdstukken gesplitst. Hoofdstuk I gaat over de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de warme overdracht van taken en verantwoordelijkheid van de provincie naar gemeenten. Hoofdstuk II beschrijft de hoofdlijnen van landelijke en Europese ontwikkelingen op bodemgebied. Hoofdstuk III gaat over de samenwerking tussen Rijk en decentrale overheden op het gebied van bodem. In hoofdstuk IV wordt de uitvoering van provinciale bodemtaken in 2023 besproken en een vooruitblik naar 2024 gegeven. Hoofdstuk V beschrijft de financiën die het Rijk beschikbaar heeft gesteld en in de toekomst beschikbaar stelt voor de uitvoering van bodemtaken.

Verzenddatum

10 APR 2024

Kenmerk

2233978/2233984

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

I. Inwerkingtreding Omgevingswet en afronding warme overdracht bodemtaken

Welke verantwoordelijkheid hebben we nu? En wat ligt er bij gemeenten?

Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn gemeenten door het subsidiariteitsbeginsel (decentraal, tenzij) bevoegd gezag geworden van het merendeel van de activiteiten die in de bodem plaatsvinden. Daardoor zijn veel bodemtaken van de provincie verschoven naar gemeenten. Wel blijft de provincie onder de Omgevingswet nog verantwoordelijk voor situaties die onder het overgangsrecht vallen, bodemverontreiniging op complexe bedrijventerreinen en mede verantwoordelijk voor toepassing van de zorgplicht en grondwaterverontreinigingen. Het overgangsrecht houdt in dat de provincie alle activiteiten en projecten moet afmaken die voor de inwerkingtreding van de omgevingswet gestart zijn. Het overgangsrecht kent geen einddatum.

Wat hebben we gedaan in het kader van warme overdracht? Met welk resultaat?

In het Bodemconvenant 2016-2020 hebben Rijk, provincies en gemeenten met elkaar afgesproken om te zorgen voor een goede en zorgvuldige overdracht van de taken en verantwoordelijkheden, ook wel de 'warme overdracht' genoemd. De provincie Noord-Holland heeft sinds 2018 samen met de gemeenten in onze provincie en de omgevingsdiensten gewerkt aan een soepele overdracht van de bodemtaken. Op 23 september 2021 (kenmerk 1697222/1697308) hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken van de warme overdracht, ook benoemd in de bodembrief van 2022 (kenmerk 961796/1940676). Medio 2023 is de warme overdracht van de bodemlocaties naar de gemeenten afgerond, waarmee per gemeente duidelijk is geworden welke bekende bodemlocaties onder bevoegd gezag van de provincie blijven (overgangsrecht) en welke onder de Omgevingswet onder de gemeente valt. Dit is verwerkt in de bodeminformatiesystemen (BIS), die de omgevingsdiensten beheren voor zowel provincie als gemeenten. In vervolg op het traject van de warme overdracht wordt nu gewerkt aan het traject 'samenwerken onder de Omgevingswet'. Naast de provincie, gemeenten en de omgevingsdiensten worden ook de waterschappen daarbij betrokken.

II Landelijke en Europese ontwikkelingen

Naast de inwerkingtreding van de Omgevingswet zien we op landelijk en Europees niveau nieuw beleid op ons afkomen, met een verbreding van het bodemthema. Vanuit het Rijk wordt steeds meer aandacht gegeven aan de Water en Bodem sturend brief die in 2022 gepubliceerd is. Deze beleidslijn beschrijft hoe we in onze ruimtelijke ontwikkeling rekening houden met het water- en bodemsysteem en dat als uitgangspunt te nemen, en sluit aan bij de ambitie van de provincie Noord-Holland om in 2050 klimaatbestendig en water robuust ingericht te zijn. Ook werkt het Rijk aan een Nationaal Programma Bodem en Ondergrond en aan de herijking van de bodemregelgeving.

De EU heeft een nieuwe Bodemmonitoringsrichtlijn gepubliceerd om bodems te beschermen, te herstellen en duurzaam te gebruiken. Het voorstel voor de Richtlijn sluit aan bij de Europese Green Deal en de Nederlandse inzet hierop. Met een uitgebreidere kennis van de bodemgezondheid kunnen de oorzaken van bodemdegradatie beter worden aangepakt en wordt afwenteling naar toekomstige generaties voorkomen.

Een uitgebreide beschrijving van de ontwikkeling is opgenomen in bijlage 1.

III Samenwerken aan een schone bodem en geordende ondergrond

Landelijke bodemafspraken

In het verleden zijn door het Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en het bedrijfsleven afspraken gemaakt in het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020, die in 2021 en 2022 zijn voortgezet. In december 2022 zijn in opvolging van de Bodemconvenanten nieuwe landelijke Bestuurlijke Afspraken bodem en ondergrond 2023-2030 vastgesteld, door het Rijk (in deze Ministerie van I&W), provincies (IPO), gemeenten (VNG) en waterschappen (UvW). De bestuurlijke afspraken omvatten: het continueren van de samenwerking, de vervolgaanpak herstelmaatregelen bodem, kennisontwikkeling en -deling, robuuste uitvoering, het financiële kader en governance, monitoring en evaluatie. Over de inhoud van de Bestuurlijke afspraken bodem en ondergrond 2023-2030 bent u eerder geïnformeerd in december 2022 (961796/1940676). De aangekondigde landelijke monitoring om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke inzet, opdracht en uitgaven van de VTH-bodemtaken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) onder de Omgevingswet is vertraagd, deze wordt in 2024 opgepakt.

In grote lijnen komt het erop neer dat de provincies hun taken voor wat betreft de bekende spoedlocaties en de bodemlocaties die onder overgangsrecht blijvend onder het bevoegd gezag van de provincie vallen, doorzetten. Ook het gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen valt hier onder. In hoofdstuk IV wordt ingegaan op de provinciale acties als uitgevoerd in 2023 en een doorkijk gegeven naar 2024 en verder.

Regionaal schakelpunt bodem en ondergrond & bodemberaad

Vanaf 2021 wordt door omgevingsdiensten, provincie, gemeenten en waterschappen gewerkt aan de oprichting van een Regionaal Schakelpunt (RSP) bodem en ondergrond Noord-Holland, met als doel het kennisnetwerk tussen gemeenten, provincie, waterschappen en omgevingsdiensten over onze bodem en ondergrond te bestendigen en te vergroten en door op termijn ook de kennisinstituten/ scholen en het bedrijfsleven te betrekken. Ook in 2024 wordt de opbouw van het Regionaal Schakelpunt bodem en ondergrond nog gefinancierd door de provincie, met ODNZKG als leidende uitvoerende partij. Gezamenlijk wordt gewerkt aan een voorstel voor de continuering van het RSP, bestuurlijk gedragen en gefinancierd door alle decentrale overheden in Noord-Holland vanaf 2025.

In voorgaande jaren heeft de provincie, in samenwerking met omgevingsdiensten, gemeenten en waterschappen het ambtelijk en bestuurlijk bodemberaad georganiseerd. Het bodemberaad is inmiddels onderdeel geworden van het Regionaal Schakelpunt bodem en ondergrond. De organisatie van een bestuurlijk bodemberaad wordt voorzien halverwege 2024, met als onderwerpen o.a. de komst van de Omgevingswet en de eerste ervaringen hiermee, het samenwerken onder de Omgevingswet en de voortgang en financiering van het Regionaal Schakelpunt vanaf 2025.

IV Uitvoering provinciale bodemtaken in 2023 en vooruitblik naar de periode na 2023

De provincie heeft in 2023 de provinciale bodemtaken voortgezet conform de landelijke Bestuurlijke Afspraken Bodem en Ondergrond 2023-2030, in vervolg op de voorgaande Bodemconvenanten. In onderhavig hoofdstuk worden de uitgevoerde werkzaamheden beschreven, aan de hand van de onderwerpen uit het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodem (PUB) 2016-2020. Daarbij wordt tevens aangegeven welke onderwerpen actueel blijven onder de Omgevingswet en voor welke onderwerpen geen directe vervolgacties vanuit de provincie meer volgen.

1. Aanpak Spoedlocaties

Bodemverontreinigingen die beschikt zijn als 'ernst en spoed' worden opgepakt onder de bodemconvenanten. Onder de Omgevingswet vallen deze spoedlocaties onder het overgangsrecht en hierop blijft het oude regime van de Wet Bodembescherming (Wbb) van toepassing.

Spoedlocaties zijn de locaties waar de bodemverontreiniging bij het huidige gebruik zorgt voor onaanvaardbare risico's voor mens, ecologie of verspreiding van verontreiniging. Zoals landelijk afgesproken heeft provincie Noord-Holland, net als voorgaande jaren, vóór 1 oktober 2023 het Rijk geïnformeerd over de inhoudelijke voortgang van de aanpak van de spoedlocaties, gebiedsgericht grondwaterbeheer en nazorg.

Bijgevoegde Monitoringsrapportage spoedlocaties (bijlage 2) geeft een overzicht van de voortgang van de aanpak van de spoedlocaties anno oktober 2023.

Op de lijst staan 95 spoedlocaties, hiervan zijn:

- 53 locaties volledig afgehandeld;
- 36 locaties waar een sanering gaande is;
- 6 locaties waar onderzoek of onderhandelingen lopen.

Naar aanleiding van onderzoeken die zijn gestart voor de warme overdracht (zie hoofdstuk I) bestaat de kans dat nieuwe spoedlocaties worden geïdentificeerd. In 2023 is één locatie toegevoegd aan de spoedlijst. Op twee locaties is de sanering afgerond.

Op alle locaties die nog niet volledig zijn afgehandeld, zijn er maatregelen in uitvoering en voorbereiding om de risico's te beheersen. In 2024 en verder zal verder gewerkt worden aan de aanpak van spoedlocaties totdat alle locaties volledig zijn afgehandeld.

2. Gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen

Gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen wordt doorgezet onder de Omgevingswet. Gebiedsgerichte beheerplannen vastgesteld onder de Wet bodembescherming worden 4 jaar na de invoering van de Omgevingswet aangemerkt als een (onverplicht) programma.

Wij hebben twee gebiedsbeheerplannen vastgesteld: het Gebiedsbeheerplan 't Gooi (GS besluit 18 augustus 2015, kenmerk 266925/528547) en het Gebiedsbeheerplan Dammerweg e.o. vastgesteld (GS besluit 11 september 2018, kenmerk 1085697/1121434). Voor Gebiedsbeheerplan 't Gooi is in december 2020 een nieuw convenant voor de periode 2021 tot en met 2030 afgesloten, met de samenwerkingspartners gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren, de drinkwaterbedrijven Vitens en PWN, het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Gedeputeerde Staten hebben op 24 november 2020 ingestemd met ondertekening van dit nieuwe convenant (1523291/1523295).

In 2023 is naast het reguliere grondwaterbeheer, dat nog tientallen jaren nodig is, onderzoek gestart naar de noodzaak van aanvullende maatregelen ter bescherming van de drinkwaterwinning Laren. In 2024 zal dit onderzoek afgerond worden en zullen indien nodig maatregelen in gang gezet worden.

3. Aanpak verontreinigde regionale waterbodems

De aanpak van verontreinigde regionale waterbodems vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de waterschappen. Uit een landelijke inventarisatie van verontreinigde waterbodems van de Unie van Waterschappen is naar voren gekomen dat het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) meerdere waterbodems heeft, die gesaneerd moeten worden. De provincie ontvangt hiervoor financiële SPUK (Specifieke Uitkering) middelen van het Rijk en stelt deze via subsidies beschikbaar aan het waterschap AGV. In hoofdstuk V staat meer informatie over deze financiële middelen.

4. Diffuse bodemverontreiniging

Voor de aanpak van diffuus lood is in 2019 een Handelingskader voor diffuus lood vastgesteld, hierover bent u eerder geïnformeerd (kenmerk 961796/1203967). In 2023 is het onderzoek naar loodverontreiniging in kinderspeelplaatsen en schooltuinen doorgezet en is een subsidieregeling voor diffuus lood voor gemeenten opgezet die doorloopt t/m eind 2024. Hiermee worden de directe acties als opgenomen in het Handelingskader afgerond.

Onder de Omgevingswet komt de bodemkwaliteitszorg onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de provincie betrokken blijven bij de problematiek van diffuus lood, maar is het aan gemeenten om hiervoor desgewenst lokaal beleid op te stellen.

Lood verontreiniging in kinderspeelplaatsen en schooltuinen

De provincie heeft de verantwoordelijkheid genomen voor onderzoek en, waar nodig, sanering van (openbaar) toegankelijke locaties waar

veel kinderen komen: kinderspeelplaatsen en schooltuinen. Naar aanleiding van het onderzoek naar kinderspeelplaatsen in 2019 zijn in totaal 3 speelplaatsen gesaneerd. In 2022 is het onderzoek naar schooltuinen opgestart. De onderzoeken zijn inmiddels afgerond. In 4 schooltuinen is sprake van een gezondheidskundig matige kwaliteit van de bodem door de aanwezigheid van bodemlood met loodwaarden tussen 90 en 370 mg/kg d.s. Bij deze waarden is een sanering niet noodzakelijk, maar is het wel zinvol om (i.o.m. GGD) aan de scholen een aantal gebruiksadviezen mee te geven. De rapporten worden op korte termijn verstuurd naar de scholen, inclusief een brief (aan alle scholen) met de gebruiksadviezen van de GGD en de Let op Lood flyer.

Subsidieregeling diffuus lood

Halverwege 2023 is een subsidieregeling voor diffuus lood ten behoeve van gemeenten opgezet. Hiermee kunnen gemeenten de aanpak van de problematiek van diffuse bodemverontreiniging met lood versterken. De provincie geeft subsidie voor:

- Het opstellen van een gemeentelijk programma
- Programmatisch onderzoek door de gemeente
- Sanering van bodemverontreiniging
- De communicatie van gebruiksadviezen

De regeling is opengesteld tot eind 2024. Begin 2024 zal een communicatiestrategie opgesteld worden om deze subsidieregeling bij de gemeenten nogmaals onder de aandacht te brengen.

5. PFAS in de bodem

De aanpak van PFAS in de bodem is specifiek onderwerp in de landelijke samenwerkingsagenda bodem en ondergrond en valt, net als diffuus lood, binnen de zogenoemde 'buitenproportionele opgave'. Dit betekent dat bevoegd gezagen Rijksmiddelen kunnen aanvragen voor de aanpak van de PFAS-problematiek, zowel onder de periode dat de Wbb van toepassing was als in de huidige situatie onder de Omgevingswet.

De provincie voert verschillende onderzoeken uit naar PFAS in de bodem. De verwachting is dat bestaande PFAS-verontreinigingen in de bodem voor een belangrijk deel zijn ontstaan na 1987, waarmee sprake is van een zorgplicht-geval onder de Wet Bodembescherming welke vallen onder overgangsrecht. Daarmee zal de provincie naar verwachting in grote mate betrokken blijven bij de PFAS-problematiek. Ook gezien de rol van de provincie op het gebied van grondwaterkwaliteit en drinkwater in combinatie met de stoffeigenschappen (forever chemical, uitloging naar grondwater) maakt dat de provincie actief participeert in onderzoek naar PFAS in de bodem.

De provincie doet actief onderzoek naar PFAS in de bodem op zogenaamde aandachtslocaties. Dit zijn locaties waar mogelijk een direct onaanvaardbaar humaan risico wordt gelopen of waar een risico is voor de drinkwatervoorziening en waar eventueel beheers- dan wel saneringsmaatregelen aan de orde zijn als gevolg van een bodemverontreiniging met PFAS. Het is een vervolg op de landelijke inventarisatie naar mogelijk spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging met PFAS. Het onderzoek is nog niet afgerond.

Uit het vooronderzoek is gebleken dat op 5 locaties een spoedeisende bodemverontreiniging met PFAS niet kan worden uitgesloten. Op deze locaties is/wordt daadwerkelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Op 4 van deze locaties zijn licht verhoogde gehalten aan PFAS vastgesteld, maar bij deze waarden is een sanering niet noodzakelijk. Op één locatie zijn in de ondergrond en het grondwater gehalten aangetoond boven de INEV's¹. Op deze locatie zal een vervolgonderzoek worden ingesteld om de verontreiniging en mogelijke risico's nader in kaart te brengen.

De overige onderzoeken naar PFAS, zoals PFAS in gewassen in de duintuinen in Egmond en PFAS in seaspray worden behandeld in een aparte PFAS brief (kenmerk 2233971/2233960). Deze brief is aangekondigd in de beantwoording Statenvragen 65-2023 PFAS in Noord-Holland.

6. Nazorg

Bij uitvoering van een bodemsanering kan vaak niet alle verontreiniging weggenomen worden en dient nazorg plaats te vinden op de restverontreiniging. Dit kan soms tientallen jaren nodig zijn, maar waar mogelijk tracht de provincie al jarenlang de nazorgmaatregelen op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze te beëindigen of te verlagen. Hiervoor wordt de provinciale Werkwijzer bodemsanering 2014 gehanteerd, waarin een stappenplan is opgenomen om de nazorgmaatregelen op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze verder af te bouwen. De omgevingsdiensten is gevraagd hier namens de provincie aandacht voor te hebben bij de behandeling van nazorgdossiers en eigenaren te wijzen op de mogelijkheden om de nazorgmaatregelen op een milieuhygiënische wijze te beëindigen of te verlagen.

De provincie blijft de komende jaren bevoegd gezag voor de nazorg van saneringsmaatregelen, voor zover deze vallen onder het overgangsrecht. Voorbeelden van locaties waarbij dit aan de orde is, zijn het Ilperveld te Landsmeer en De Lepelaar nabij Muiderberg.

7. Voormalige stortplaatsen

Voormalige stortplaatsen zijn historische stortlocaties waar voor 1996, maar vaker in een veel verder verleden, afval gestort is. Wij hebben in de provinciale Werkwijzer bodemsanering 2014 beleidsregels voor het omgaan met deze stortplaatsen opgenomen. Veel stortplaatsen hebben een relatief dunne afdeklaag. Hoewel dit bij het actueel gebruik in het algemeen geen probleem oplevert, kan dit voor toekomstige ontwikkelingen een belemmering vormen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag voor de meeste voormalige stortlocaties met uitzondering van de stortlocaties die onder overgangsrecht Wbb vallen. Een voorbeeld hiervan is Groenewoud te Kortenhoef, waarvoor het bevoegd gezag heeft vastgesteld dat er geen risico's voor mens of ecosysteem zijn, maar de provincie verplicht heeft onderzoek te doen naar mogelijke risico's op verspreiding van verontreinigende stoffen. Dit, waarschijnlijk meerjarig, onderzoek zal in 2024 gestart worden.

¹ INEV is de afkorting voor Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging

Afhankelijk van de resultaten kunnen sanerende maatregelen nodig blijken.

Gemeenten kunnen in het omgevingsplan regels stellen aan het gebruik van voormalige stortlocaties. Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van de suggesties in de handreiking die de provincie in 2021 aan gemeenten heeft aangeboden.

V Financiën provinciale bodemprojecten

Decentralisatie uitkering bodem (DUB)

Voor de uitvoering en afronding van in verleden gestarte projecten en programma's die onder het overgangsrecht vallen, kan de provincie de DUB die het Rijk in het verleden tot en met 2021 hiervoor beschikbaar heeft gesteld inzetten, zolang dat nodig is. Dit kan zeker bij nazorg projecten, maar ook bij gebiedsgericht grondwaterbeheer nog tientallen jaren zijn. Daarnaast is voor de uitvoering van sommige projecten, bijvoorbeeld de Lepelaar bij Muiderberg, geld van derden ontvangen. Alle beschikbare middelen zijn ondergebracht in de reserve bodemsanering.

In onderstaande tabel is een overzicht van de budgetten per thema opgenomen.

Thema	Budget (in mln)
Spoedlocaties	2,5
Gebiedsgericht grondwaterbeheer	8,0
Voormalige stortplaatsen	2,0
Nazorg saneringslocaties	3,4
Diffuse loodverontreiniging	2,0
Overig (o.a. afronding warme overdracht, capaciteitskosten)	3,9
Opvangen risico's en tegenvallers	2,3

SPUK

Sinds 2021 stelt het Rijk SPUK budgetten beschikbaar voor projecten die binnen de thema's buitenproportionele opgaven (diffuus lood en PFAS), oude afspraken, spoedlocaties en waterbodems² vallen, aan de uitvoeringscriteria van de SPUK regeling voldoen en waaraan in het verleden geen DUB is toegekend.

In onderstaande tabel is een overzicht van de sinds 2021 ontvangen SPUK budgetten opgenomen.

Thema	Budget (mln)
Oude afspraken (Cindu)	5,6
Oude afspraken (waterbodem)	3,0
Waterbodems	10,6
PFAS	0,73
Diffuse loodverontreiniging	0,63

² De uitvoering van waterbodemsaneringen is een verantwoordelijkheid van de waterschappen. Zij zijn ook bevoegd gezag. Het ministerie stelt echter geen budget direct aan waterschappen beschikbaar, maar doet dat via de provincie.

Ook in de periode 2024 t/m 2030 zal het ministerie de mogelijkheid bieden SPUK budgetten aan te vragen voor bovengenoemde thema's.

Apparaatskosten

Naast bovengenoemde DUB en SPUK budgetten ontvangt de provincie jaarlijks van het Rijk via het provinciefonds ook apparaatskosten. De apparaatskosten zijn primair bedoeld voor de uitvoering van bevoegd gezag taken op bodemgebied en niet voor de uitvoering van projecten.

Tot slot

In december 2022 is aan u (kenmerk 961796/1940676) gecommuniceerd dat voor 2023 werd voorzien in het opstellen van een nieuw provinciaal meerjarenprogramma bodem in navolging van het PUB 2016-2020. Met de nieuwe landelijke en Europese ontwikkelingen zoals beschreven in hoofdstuk 2 en bijlage 1 wordt een verbreding van het bodemthema voorzien, die nog verder moet uitkristalliseren. Wel biedt hoofdstuk 5 alvast inzicht in de uitvoering van thema's op het gebied van bodemverontreiniging en de financiering hiervan.

Met de versterkte koppeling tussen de bodem- en waterthema's (en landbouw) wordt binnen de programma's Water en Bodem Sturend en Gezonde Leefomgeving gekeken naar de borging van de provinciale bodemtaken en wordt o.a. een koppeling met het (verplichte) regionale waterprogramma onderzocht. Het regionale waterprogramma dient in 2027 te worden geactualiseerd.

Wij houden u op de hoogte van de voortgang van de provinciale bodemtaken volgend uit de landelijke bodemafspraken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

1. Landelijke en Europese ontwikkelingen
2. Monitoringsrapportage spoedlocaties 2023